

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvezčer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t.j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 10. marca.

Vsi avstrijski Slovani podpirali so sedanjo vlado, ker se je o njej zatrjevalo, da hoče biti vsem narodom pravična, saj je bila v svoj program vsprejela jednakopravnost narodov. Zares nesmo dolgo čutili njene naklonjenosti; pa zatrjevalo se nam je, da se vse nakrat zvršiti ne da. Zatorej smo mirno dalje čakali in čakali. Včasih se nam je vrgla kaka drobtinica, da so nas potolažili, če smo nevoljni postali, zlasti ob tacih prilikah, kadar je vlada potrebovala naših glasov.

Tako je dalje tekkel čas, za nas se stanje ni hotelo zboljšati. Naši poslanci podpirali so verno vlado tudi v tako kočljivih vprašanjih, kakor je bila zadeva „Länderbanke“. Nakladali so davkoplacovalcem nova bremena, tako da moramo reči, da ni zasluga vlade, ako je finančni minister že par let predlagal budget brez primankljaj, temveč v prve vrsti je to zasluga narodnih zastopnikov, ki so do voljevali povišanja državnih bremen, seveda v velikej meri zasluga Slovanov, ker večina poslancev državnozborske desnice je slovenska.

Pri takej požrtvovalnosti bi pač bilo pričakovati, da se bode vlada odločno nagnila na slovensko stran, posebno ker so jej Nemci vedno kazali svoje nasprotje. Toda zgodovina desetletnega vladanja Taaffevega nam jasno kaže, da imajo oni prav, ki so nam vedno zatrjevali, da je srce grofa Taaffeja na levici.

Na Kranjskem se je morda nekoliko zboljšalo, kar se tiče uradništva, dasi je tudi tu še nekoliko zastarelih nedostatkov in bi marsikaj moralo biti drugače.

Nekateri novi uradniki vsaj neso naravnost nasprotni Slovencem in umejo slovenščino kolikor toliko, a večkrat se pa le prigodi, da se na kako mesto imenuje Nemec, naš hud politični nasprotnik. Res bode morda kdo ugovarjal, da so se vender pod sedanjo vlado odpravili iz dežele nekateri najzagrizenejši nasprotniki Slovencem.

Na to pa moramo odgovoriti, da se isti može neso spravili iz dežele nam na ljubo, temveč ker so se sami nemogoče storili.

Poglejmo pa preko kranjskih mej. V sosednji kronovini vršila se je velevažna osobno sprememb, a nasproten bil nam je prednik, nasproten nam je tudi naslednik, dasi bi baš ondu ne zahtevala le

pravičnost, temveč tudi avstrijski interes, da se bolj ozira na Slovane.

Na Koroškem in Štajerskem je še mnogo nam nasprotnih življev in nekatera imenovanja poučila so nas, da bode polagoma še hujše. V desetih letih svojega ministrovanja bi grof Taaffe bil marsikaj prenaredil, in res napravil „mir mej narodi“, da ima le pičico one simpatije do Slovencev, kakor se nam zagotavlja.

Nič bolje nego v južnih kronovinah ni v severnih, kjer bivajo Slovani. Seveda tu ne govorimo o Galiciji, ki se je pod liberalnimi vladami končno okoristila in tudi sedaj dobiva in uživa mnogo dobro.

Na Češkem se je sicer nekaj na bolje obrnilo poslednjih deset let, a narodna jednakopravnost se pa vendar ni izvila, da ne govorimo ob uresničenji češkega državnega prava. Ko so Čehi začeli energično zahtevati svoje pravice in so bili voljeni zastopniki, ki bi energično zahtevali, da se naredi konec vsem nemškim predpravicam v deželi, je vlada napela vse sile, da se napravi znano sporazumljene, o katerega vrednosti smo že dosti govorili.

Na Moravskem ima še vedno v deželnem zboru nemška stranka večino, dasi so tri četrtine Slovanov v deželi. Vlada bi bila lahko dosegla, da bi se bil temu nenanavnemu stanju naredil konec, pa ni hotela. V Šleziji pa Sloveni niti slovenskih ljudskih šol nemajo in so vse njih dotične pritožbe sedaj bile bob v steno. Tudi nemajo nobene državne srednje šole, da zasobnej češkej gimnaziji v Opavi se neče povoliti nikaka državna podpora.

Ko se je dognalo sporazumljene mej Nemci in Čehi na Češkem, se je zagotljalo, "da se kompromis kmalu razširi na Moravsko. Mi takoj sprtega tega nesmo verjeli, ker so nas skušnje učile, da vlada za nas Slovane nema srca. Kdor je pa morda v tej zadevi še gojil kake iluzije, ga je pa morala strezniti vest, da se je sklenil kompromis mej srednjo stranko in ustavovernimi posestniki na Moravskem in se s tem Nemcem zopet zagotovilo za 6 let gospodstvo v tej deželi. Ta kompromis se je baje sklenil na željo vlade. Mi sicer ne vemo, kakšne korake je vlada sedaj storila, a toliko vemo, da bi kompromis bila lako preprečila, da ga je le hotela, ker se zmerna stranka ravna le po vladnih željah.

Ta kompromis je jasno pokazal, da sedanja vlada zmatra za svojo prvo in glavno na logo, ohraniti in utrditi prvenstvo Nemcov v Avstriji. Doseči hoče po okoliših to, kar so skušale doseči liberalne vlade po direktnem potu. To je jedina razlika med njim in ministerstvom „Lasser, genannt Auersperg“. Ker je odkriti sovražnik manj nevaren, nego prikrit nasprotnik, nastaje sedaj resno vprašanje, je li še umestno, da slovanski zastopniki še nadalje delajo tlako.

Iz državnega zборa.

Na Dunaji 6. marca.

Današnja seja bavila se je z generalno debato o predlogi zaradi odškodnine nedolžnim obsojencem. Prvi govornik, dr. Zucker, je bil proti predlogi, ali tehtnih uzrokov proti njej ni mogel navesti tako, da se razvidi, da njegova in dr. Dostala protivljenja proti načelu izvirajo le iz osobnih ali strankarskih nagibov. Pobijal je ugovore poslanec Lienbacher, in sicer v šaljivem in dovitinem tonu, akoravno ne s posebnim ostroumjem. Zato ga je levica pridno poslušala in njegov govor z odobravljajem in veselostjo večkrat pretrgal. Tudi drugi poslanci, kolikor jih je bilo v zbornici, in galerije so ga pazljivo poslušali. To njegovo nalogo polajšal je največ minister pravosodja, dr. Schönborn, ki je kratko naznani, da vlada ne želi, da bi se na dolgo odlagal ta zakon in da ga on zmatra za potrebrega. Tudi 2 slovenska poslanca sta se izrekla za ta načrt, namreč poslanec Vošnjak in Hren oba sta izjavljala željo, da bi se prestopilo na osnovi sedanje podlage k specijalni debati, ali, ako to mogoče ni, da bi se zakon ne odložil na nedoločen čas. Veliki del seje je bil odločen odgovorom na različne interpelacije.

Začetkom seje prebral se je poslanca Coronija in tovarišev predlog, s katerim se nasvetuje posebno postopanje za razsodbo, morejo li v gotovem slučaju državni zastopniki veljavno sklepati s prosto večino ali z večino najmanj dvjetretjinsko.

Potem sta odgovarjala ministerski predsednik in trgovski minister na mnoge interpelacije, na kar je zbornica prišla k dnevnemu redu in najprej bila je vsprejeta vladna predloga o spremeni volilnih krogov nefideikomisnega veleposestva. Potem se je

LISTEK.

Zgodovina Pugačovljevega punta.

(Spisal A. S. Puškin, iz ruskega preložil —.)

(Dalje.)

Carica je izrazila kazanskemu plemstvu svojo blagovoljnost, milost in zaščito v posebnem pismu na Bibikova, v katerem sama sebe imenuje kazansko graščakinjo, in je ponudila soudeležbo v sredstvih, za katera se je poprijelo z združenimi močmi. Plemenitaški vojskovodja Makarov postal je carici odgovor, katerega je sestavil gvardijski poročnik Državin, ki se je tačas nahajal pri glavnem poveljniku.

Bibikov je skušal obrabiti bližnje prebivalce in podložne, delal se je hladnokrvnega in veselega, trli so ga pa nemir, nevolja in nepotrpežljivost. V pismih na grofa Černiševa, pl. Vizina in svoje sorodnike živo izraža težavo svojega položaja. Dne 30. decembra je pisal ženi svoji: „Ko sem poizvedel vse okolbine, našel sem tukaj pregrde reči, take, da

bi jih, ako bi hotel, ne mogel opisati; na jedenkrat sem se začutil v veliko hujših okolišinah in skrbeh, kakor je bilo s početka z mano v Poljski. Pišem noč in dan, peresa ne položim iz rok; delam, kar je mogoče in prosim Gospoda na pomoč. On jedin more poravnati z milostjo svojo. Res, pozno so se lotili; batalijon grenadirjev in dva eskadrona husarjev, katere sem ukazal s pošto peljati, so priseli. Pa jako malo, da bi zadušili to kugo, zlo pa tako, da je podobno — se spominjaš — na Peterburški požar, ko je na raznih krajinah hkrat gorelo in kako je bilo težavno o pravem času povsoditi biti na mestu. Pri vsem tem z nado na Boga bom delal, kolikor bo v moji moći. Ubogi starček gubernator Brant je že tako zmučen, da se komaj vleče. Dati Bogu odgovor za prelito kri in pogubo mnogo nedolžnih ljudij, kdo bi s hitrostjo pokvaril tukajšnje delo in se odpovedal vojski. Sicer pa sem zdrav. Samo piti in jesti se mi ne ljubi in sladke jedi mi še na misel ne pridejo. Zlo je veliko, prestrašno. Nebeškega očeta, milostljivega gospodarja, prosim v očetovskih molitvah in svete Evpraksije se ne redko spominjam. Uh! slabá.“

Resnično je bil položaj reči strašen. Občeno spuntanje baškircev, kalmikov in drugih narodov, raztresenih po tamošnjem kraju presekalo je zvezo od povsodi. Vojska je bila malobrojna in ne zanesljiva. Načelniki so zapuščali svoja mesta in bežali, ko so zagledali baškirca z lokom ali tovarniškega kmeta s kolom. Zima je podvajila zapreke. Stepi so bili pokrite z globokim snegom. Nemogoče je bilo pomakniti se naprej in preskrbeti se ne samo s kruhom, ampak tudi z drvi. Naselbine so bile prazne; glavna mesta oblegana, druge zasedle so tolpe ljudstva se je povsod puntalo in zločinstva uganjalo. Vojske, poslane iz vseh koncev države, so se počasi pomikale naprej. Zlo, z ničem ne pregrajeno, razlivalo se je bitro in na široko. Od Illeckega gorodka do Gurjeva so se spuntali jački kazaki. Gubernija Kazanska, Nižegorodska in Astrahanska bile so napolnjene s tolpami razbojnikov, plamen bi bil lahko švignil v Sibirijo samo; v Permi začeli so se nemiri; Jekaterinburg je bil v opasnosti; kirgiški kajski, posluživši se odsotnosti vojsk, začeli so hoditi čez odprto mejo ropat po

obravnavalo o predlogi radi odškodovanja nedolžno obsojenih.

Poslanec dr. Zucker pravi, da je on velik prijatelj načela, o katerem se razpravlja, no, on se ne strinja z izpeljavo tega načela, kakor odbor v načrtu svetuje. To vprašanje se je že sprožilo v Franciji, v Angliji, v Nemčiji, no, nikjer ni še prišlo do dotičnega zakona, kar nam kaže težave, ki izpeljavi te misli nasprotujejo. Govornik se sklicuje na Bismarcka, ki je načelo priznal, a si pridržal dolčitev odškodnine. Potem kritikuje posamične dolčbe načrt ter hoče nedolžnim obsojencem priznati le pravico do primernega povračila; tudi želi, da bi se prvi sodnji prepuščala dolčba odškodnine, tembolj, ker bi sicer najvišji senat bili preobloženi z delom. — Drugi pomislek se obrača proti veljavi zakona v preteklost, ker vsi, ki so pretrpeli že kako kazen, bi zahtevali, da se njihova stvar vnovi preiskuje. Govornik misli, da sedanji načrt ne bode odobren niti od gospodske zbornice, niti od vlade, zato se poslanci ne smejo staviti na stališče: sic volo, sic jubeo. Dalje mora biti ta postava le prvi korak k veliko važnejemu zakonu.

Minister Schönborn izjavlja, da je vlada pripravljena sodelovati, da se v tem vprašanju dobije pozitiven rezultat. To vprašanje je tako, da ne more mirovati, in tudi ne bo mirovalo. (Odobravanje.) Javno mnenje in vest juristov se zdaj ne more s tem pomiriti, da ni zakonite možnosti odškodovati one, ki so bili nedolžno obsojeni in so kazen prestali. (Odobravanje.) Tudi v civilnem pravu so danes drugi nazori nego pred malo desetletji. Izrek: „casus nocet domino“ se danes ne more pripoznati sploh veljavnim. Ako to velja o privatnem pravu, moramo tudi tukaj moderno državo pred očmi imeti. Vprašati se moramo, ne jemlje li moderna država, ki stavi na posameznega človeka čezmerne zahteve, tudi večih dolžnostij proti posamičnim ljudem, nego je to bilo prej pri prostih razmerah? Minister nazzanja, da bo vlada stavila svoje predloge za specijalno debato; ako se pa predloga pošle odboru nazaj, bodo ona posredovala mej vladajočimi mnenji. Nikakor pa ona ne želi, da bi se predloga odlašala. (Živahnodobravanje.)

Poslanec Vošnjak pravi, da bi bila morala poslanca Zucker in Dostal, ako je ta predloga res tako slaba, že v odboru staviti minoritetski votum. Govornik se izjavlja potem proti predlogu odloženja tega načrta in misli, ne da bi postal predlog odboru nazaj, jo v zbornici na toliko premeniti, da bo postal iz nje vendar dober zakon, kolikor je to pri človeških delih mogoče.

Dalje pravi, da pri krivih sodbah so 4 točke merodajne: 1) ne dovolj natančno izpeljana preiskava, 2) konečni resumé predsednika pri porotnih sodnih, 3) ako niso porotniki zmožni jezika obtoženca in prič, 4) sestava razsojevalnih senatov pri sodiščih prve instance.

Pri dokazu zadnje točke govornik omenja obsobo Kresnika pri okrožni sodniji v Celji. (Tu predsednik Smolka opominja govornika, da bi ostal pri stvari. Čez nekaj časa predsednik zopet pretrga govornika in mu vzame besedo).

Na predlog poslanca Kluckega se sklene debata. K besedi sta prišla še poslanca Hren in Lienbacher.

Poslanec Hren pravi, da stoji na stališči pred-

loga ter bo glasoval, da bi se o njeni osnovi prestopilo k specijalni debati. Ako bi pa zbornica načrt poslanca Dostala vsprejela in predlog poslala odboru nazaj, predlaga govornik, da bi se kazenskemu odboru naročilo o predlogi v drugi bodoči seji ustno poročati.

Poslanec Lienbacher (generalni govornik) zmatra za najvažnejše, da bi se najprej sklenilo o pravu nedolžno obsojenega terjati odškodnino; način, kako se ima terjatev izvršiti, je stvar manje važnosti. Dalje govornik polemizuje šaljivo proti poslancema Dostalu in Zuckru ter vpraša, kako naj se sicer terjatev izvrši, nego s kontradiktoričnim postopanjem? Govornik se strinja z nasprotniki, da bi se odškodovanje pospešilo; pa škoda se vendar prej povrniti ne da, dokler nedolžno obsojeni ni tožbe prost. To pa more državni pravnik storiti, ki ima po kazenskem pravdarem redu dolžnost zastopati državne interese. Res je, da ta zakon bo največ ubogim ljudem v korist, ker žalibog istina je, da so večjidel ubogi ljudje žrtva napačnega pravosodja. Za bogate delajo različni zastopniki vse mogoče mej preiskavo, da se osvobode.

Ubožec pa se more le na to zanašati, da preiskovalni sodnik svojo sveto dolžnost storiti in vse iztraži, kar govoriti za in zoper njega. Ker se pa i takoj lahko pomote dogode, mora se na to misliti, da bi taki ljudje dobili ne le dostojo povračilo, ampak polno odškodnino.

Poročevalec dr. Jaques objavi, da se on zadnji besedi odpove z ozirom na izvrsten govor poslanca Lienbacherja.

Pri glasovanju se je odklonil predlog dr. Dostala in odborova predloga vsprejela kot osnova specijalne debate.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani, 10. marca.

Poljski listi priporočajo ministerstvu, da naj se samo poprime inicijative, da dobi novo državnozborsko večino in da se pojasi položaj. Poljaki bi radi, da bi ministerstvo se začelo pogajati z levičarji zastran odpisa gališkega zemljsko-odveznega dolga, ker sedanja državnozborska večina v to ne mara privoliti.

Vzlic razdelitvi Praškega nadšodišča bodo vse kazenske zadeve, nadalje predlaganja in nameščenja beležnikov, kancelistov in slug pri sodnih dvorih in nameščenja zemljiških knjigovodij, kancelistov in slug pri okrajnih sodiščih se pridržala mestnih senatov. Nemcem to ne ugaja in njih listi zahtevajo, da se v nemškem oddelku sestavi posebni kazenski senat in senat za nameščenje omenjenih mest za nemške okraje. Nemci se boje, da se bodo pri nameščenji dajala prednost onim osobam, ki so več ob teh deželnih jezikov. Če bi beležniki v nemškem ozemlji znali tudi češki, bi se utegnil kateri tako daleč spozabiti, da bi napravil kako češko pismo, kar seveda bi mu Nemci ne mogli odpustiti?

V Pragi so bili dijaki izgredi. Povod je bil to, da sta dva dijaka nekaj prišla v konflikt z akademičnimi oblastmi in je zaradi tega jednemu dal senat ukor, drugemu pa izključili za dva semestra. V petek ob desetih zvečer so dijaki zaradi tega napravili hrupne demonstracije pred hišami staročeških profesorjev Kvičale, Brafa in Tomeka. Dijaki klicali so pereat staročeškim profesorjem. Po polnoti so se demonstracije ponavljale. Dijaki so peli češke pesni pred hišo, kjer je bival Hus, in pred Jungmannovim spomenikom. Demonstracij udeležene-

valo se je do 200 dijakov in nekaj drugih osob. Policija jih je nekaj zaprla, in se bodo baje morali pred kazenskim sodiščem zagovarjati zaradi javne nasilnosti. V soboto sta bila poklicana k namestniku rektor češkega vseučilišča in mestni župan. Namestništvo je odredilo, da se posamične številke „Narodnih Listov“ ne smejo več razprodajati in je to naznano vsem Praškim razprodajalcem. Ta list se nameč poteguje za dijake.

Mladočeški „Moravski listi“ pišejo, da je češka manjšina v deželnem zboru **moravskem kriva**, da je srednja stranka zopet sklenila kompromis z liberalci. Češki poslanci v deželnem zboru so največ molčali in to je ugajalo vladu, zaradi tega je pa želela, da ostanejo sedanje razmere. V novem deželnem zboru pa morajo Čehi pokazati, da znajo delati opozicijo po vzgledu Nemcev na Češkem in vladu bodo spoznala, da se je treba nanje ozirati. Ta list ima gotovo nekoliko prav, ker sedanji vlad zares ni na drugem, da bi vsaj vladal mir, naj se naj se potem nenemške narodnosti še tako pritisnjo.

Vnanje države.

Rusija baje hoče dajati novo posojilo 80 milijonov za podporo malih posestnikov, ki so se zadolžili pri kmetskej banki, pa ne morejo spoljno v zavezanosti svojih. Nedavno se je bilo uvelo podobno posojilo za podporo pomeščikov, ki so se zadolžili pri plemenitaškej banki.

Pariško kasacijsko sodišče je v nekem posebnem slučaju razsodilo, da se zakoni katoliških duhovnikov na **Francoskem** s strani države zmatrajo za veljavne. Če se kak duhovnik oženi, država nema pravice postopati proti njemu. Le duhovska oblastva imajo pravico proti njemu postopati, pa le z duhovnimi kaznimi, ne pa z državljanskimi. Zapreti ga ne smejo, pa tudi izobčenja njegovega ne javno proglašati. Morejo mu torej le pisemno naznani, da so ga izobčili iz katoliške cerkve.

Berolinska konferenca za varstvo delavcev se ne bude bavila z okrajšanjem časa za delo, ker so se proti temu pokazali razni pomisli. **Nemški** socijalni demokratje hočejo v državnem zboru odločno zahtevati, da se okrajša čas dela po rudnikih in tovarnah, ne da bi se zaradi tega zmanjšalo plačilo. Zahtevali bodo, da se uvede osemurni delavnik, za katerega se je izreklo shod socialistov v Parizu. Socijalnodemokratični državni poslanci se pa vendar hočejo za sedaj tudi zadovoliti, če se skrajša čas dela le za jedno uro, to je z 11 na 10 ur.

V angleškej spodnej zbornici bodo poslanci Labouchère predlagali, da se odpravi gorenja zbornica, ker se s parlamentarizmom prav ne ujema, da bi kdo že zaradi svojega rojstva imel glas v parlamentu. Tak predlog se je že večkrat stavljal, a dosedaj vselej brez praktičnega uspeha. Ker so sedaj konservativci na krmilu, tudi ni misliti, da bi se vsprejel. Če pa zopet pridejo liberalci na krmilo, pa utegne gorenji zbornici odklenkati, ker število njenih nasprotnikov se vedno množi. Če jo pa odpravili ne bodo, jo bodo pa radikalno preustrojili.

Domače stvari.

— (Gosp. dr. Michael Napotnik,) knezoškop Lavantinski, podaril je za 1. 1890. podporne društvo za slovenske visokošolce na Dunaji, h kateremu je lansko leto pristopil kot ustanovnik, deset goldinarjev! Bog mu plati stoterno!

— (Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) je inelo dne 5. marca XXXIII. sejo. Navzočni: Prvomestnik: Tomo Zupan. Odborniki: Dr. vitez Bleiweis pl. Trstenški, Matej Močnik, Ivan Murnik, Luka Svetec (podpredsednik), dr. J. Vošnjak (blagajnik), Andr. Zamejic, Anton Žlogar

pristavah, odganjat živino, lovit prebivalce. Zakušanski narodi, katere je Turčija vzbudila, stopili so na noge; nekatere iz evropskih držav mislite so celo okoristiti se od težavnega položaja, v katerem se je tačas nahajala Rusija.

Prouzročitelj tega strašnega punta potegnil je nase občno zanimanje. V Evropi zmatrali so Pugacheva za orodje turške politike. Voltér, tedanji zastopnik vladajočih mnenj, je pisal Jekaterini: „C'est apparemment le chevalier de Tott, qui a fait jouer cette farce, mais nous ne sommes plus au temps de Demetrius, et telle pièce de théâtre, qui réussissait il y a deux cents ans, est si flétrie aujourd'hui.“ (Najbrž je vitež Tott dal igrati to burko, pa nesmo več v času Demetrij, in taka gledališka igra, ki bi imela uspeh pred dvemi sto leti, bi se dandasne izsikala. Carica, jezna na čenče evropske, odgovrila je Voltérju z nekako nepotrpežljivostjo: „Monsieur, les gazzettes seules font beaucoup de bruit du brigand Pougatschef, lequel n'est en relation directe ni indirecte avec Mr. de Tott. Je fais autant de cas des canons fondus par l'un, que des entreprises de l'autre. Mr. de Pougatschef et Mr. de

Tott ont cependant cela de commun, que le premier file tous les jours sa corde de chanvre et que le second s'expose à chaque instant au cordon de soie“. (Gospod, časniki sami delajo toliko hrupa o roparji Pugačovu, kateri ni ne v posredni, in ne v neposredni zvezi z gospodom pl. Tottom. Meni je toliko za tope, katere je ulil jedni, kakor za podjetja družega. Sicer sta si pa gospod pl. Pugačov in gospod pl. Tott v tem jednaka, da plete prvi vsak dan svojo konopljeno vrv in da se drugi razpostavlja vsak trenutek redu svilnatega traka.

Zraven svojega zaničevanja do razbojnika ni opuščala carica ne jednega sredstva v podučenje oslepiljenega preprostega ljudstva. Razposlali so se na vse strani svarilni manifesti; obljubljeno je bilo deset tisoč rubljev temu, ki vjame samozvanca. Posebno so se ogibali zvez Jaika z Donom. Ataman Jefremov je bil zamenjen in na njegovo mesto izbran Semen Sulin. V Čerkask je bilo poslano povelje sežgati dom in posestvo Pugačova, rodbino njegovo pa brez vseg razčlanjenja odpraviti v Kazan za spoznajanje samozvanca v slučaji, ko bi ga ujeli. Donsko načelnštvo je točno spolnilo besede

najvišjega ukaza: dom Pugačova, ležeč v Zimovskej stanici*) je jedno leto prej prodala njegova žena, ker je do zadnje mere ubožala in je bil že razprt in prenešen na tuje dvorišče. Prepeljali so ga na prejšnje mesto in ga v navzočnosti duhovščine in vse vasi sežgali. Rabeljni so razveli pepel na veter, dvorišče obkopali in ogradili zapustivši ga na veke v opustošenje, kot mesto prekleto. Načelnštvo je v imenu vseh zimovejskih kazakov prosilo privoljenja prenesti njih „stanico“ na drugo mosto, a krovno tudi manj ugodno. Gosudarinja se ni strinjala s tako potrošljivim dokazom udanosti in je samo premenila ime Zimovejske stanice v Potemkinsko, in pokrila mračne spomine na puntarja s slavo imena novega, ljubega njej in očevini. Žena Pugačova, sin in dve hčeri (vsi trije mladoletni) bili so poslani v Kazan, kamor je bil odpravljen tudi njegov rodni brat, ki je služil za kazaka v drugi armadi. Mej tem so se nabrale sledete podrobne vesti o hudoletniku, majajočem državo.

*) Stanica = kazaška vas.
(Dalje prib.)

(zapisnikar). Od nadzorstva: Oroslav Dolenc, Fran Povše. — Blagajnik dr. Vošnjak poroča o dohodkih in troških ter naznani podružnice, katere so v zadnjem času poslale svoje prispevke. Dalje omenja, da je potegnil velikodušni dar slavnega deželnega zborna v svoti 1000 gold., za kar se je slavnemu deželnemu odboru poslala dostojava zahvala. — V imenu nadzorstva poroča njegov član Fran Povše, da sta z nadzornikom dr. Svetino v zmislu 22. § društvenih pravil pregledala blagajniške račune in blagajnico. Iz knjižic je razvidno, pri katerih slovenskih denarnih zavodih so naloženi društveni novci. Vse se je našlo v najlepšem redu. — Tajnik Žlogar poroča o tekočih zadevah in naznanja, kako so bili sklepi zadnje vodstvene seje izvršeni. — IV. zvezek knjižnice družbe sv. Cirila in Metoda "Junaki" se bode v kratkem razpošiljal slavnim podružničnim načelništvom v blaghotno razpečavanje. — Odbornika Murnik in Močnik poročata o dveh prošnjah za podporo, jedna je bila uslušana, druga ne. — Denarničar dr. Vošnjak pojasnjuje račune za šolske zavode Tržaške, z bog katerih se je potrebno ukrenilo.

— (V državnem zboru) pripelj se je pri generalni debati o zakonskem načrtu gledé odškodnin nedolžnim obsojencem neprijeten dogodek. Predsednik Smolka odtegnil je poslancu M. Vošnjaku besedo, rekoč mu: "Usedite se!" to pa zaradi tega, ker se govornik ni držal predmeta. Ko se je g. M. Vošnjak zaradi tega pritoževal, izgovarjal se je sprva predsednik Smolka, da mu besede ni vzel in da mu je torej bilo svobodno govoriti še dalje. Ko mu je pa g. M. Vošnjak iz stenografičnega zapisnika dokazal, da je res izrekel omenjene besede in mu govor pretrgal z besedami: "Usedite se!", akoravno se je držal predmeta, obljubil mu je Smolka zadoščenje izgovarjajoč se s tem, da je slaba akustika bila kriva temu nesporazumljjenju.

— (V državnega zborna budgetnem odseku) naznanih je ministerski svetnik Pichs, da se vrše pogajanja zaradi kolonije kaznjencev, ki se ima napraviti na otoku Krku. Peticija za italijansko vseučilišče v Trstu izročila se je vradi, da jo ona uvaža. Vsprejel se je zakonski načrt glede novega vseučiliščnega poslopja v Gradci. Na neko opombo poslanca Heilsberga odvrnil je trgovinski minister, da je Lloyd za štajerske žvepljenke že dovolil nekoliko olajšav in znižal vozino, da se pa omenjene žvepljenke na trgovščih v Kitaji najbrž ne bodo vzdržale, ker v tem predmetu Japan dela prehudo konkurenco.

— (Dramatično društvo) pripelj se je letosni sezoni še štiri predstave, in sicer: V nedeljo, dne 16. t. m., po českem izvirniku poslovenjeno igro "Gospod Grobski", 19. izredno predstavo z znižano ustoppino "Pojdimo na Dunaj", 23. reprizo "Vodno društvo" dne 25. t. m. zaključi se redna sezona z otroško predstavo. V aprilu pripelj se bode opera "Miklavž". Odbor je vso sezono skrbel za to, da vsestransko ustreza željam slavnega občinstva, ter prosi prijatelje našega gledališča, pri omenjenih predstavah mnogobrojne udeležbe.

— (Slovensko gledališče.) Včeraj predstavljal se je Blodekova opera "V vodnjaku", katero je g. Fr. Gerbić prevel na slovenski jezik. Kakor lani isto tako prijala je tudi letos izredno in občinstvo odlikovalo je pevke in pevce: gospo Gerbićovo, gspdc Danešovo in gg. Pavška in Pianeckega z obilnim priznanjem. Glede gospoda Pavške nam je omeniti, da se je na odru že dobro udomačil in občinstvu zelo prljubil. Glede g. Pianeckega pa obžalujemo, da ga budem kmalu izgubili, ker je imenovan učiteljem v Radovljici. Gledališče bilo je dobro obiskano.

— (Izredni občni zbor) tukajnjega "Trgovsko-bolniškega in penzijskega društva" je včeraj dopoludne v mestni dvorani obiskalo okolo 70 članov. Predsedoval in zbor spretno vodil je načelnik društva gospod bankir Emerih Mayer, zapisnikar bil je tajnik gosp. Avgust Skaberne; kot vladni zastopnik pa navzoč mestni oficijal, g. Iv. Robida. Kakor smo že prijavili, bila je na dnevnem redu jedina točka, načrt novih pravil, katera se v zmislu novega zakona preporedē. Takoj pri začetku prečitanja načrta objavil je namestnik gospod Treun, da se je tudi dosedanji naslov društva na novo, in sicer v "Trgovsko-bolnišno in podporno društvo" po nasvetu vlade preustrojiti moral, ker beseda "penzijsko" bi bila le takrat na mestu, kadar bude

društvo po natančnih predpisih, kakor pri zavarovalnih zavodih, gotovo določeno penzijo izplačevati moglo. — Izimši neznatna vprašanja gg. Ivana Baumgartnerja, Vaniša in Rögerja, na katera je odgovarjal namestnik, gosp. Treun, ni bilo posebne debate, dasi je bil predmet tako važen. Pogrešali smo marsikateri naše gore list, ki so doslej bolj živahnost nastopili in se udeleževali, kadar je šlo za korist društvenikov. Vsprejeli so se vsi paragrafi načrta jednoglasno, in bodo nova pravila predložena vradi v potrdilo.

— (Požar.) V Oberjah za Savo pogorela so včeraj popoludne jednemu kmetu in jednemu kočarju vsa poslopja. Zažgal je sedemleten otrok.

— (Narodno bralno društvo v Šmariji pod Ljubljano) pripelj v nedeljo dne 16. marca odborovo sejo s sledenim vsporedom: 1. Čitanje zapisnika zadnje seje. 2. Poročilo predsednika. 3. Dogovor, kdaj in kje se napravi veselica s petjem in plesom? K obilnej udeležbi vabi Odbor.

— (Iz Ormoža:) Pod predsednikom g. dr. Ivanom Omulcem konstituiral se je odbor "Ormoške čitalnice" tako, da je podpredsednik gosp. mestni župnik Jakob Canjkar, tajnik g. dr. Urban Le mež in blagajnik veletržec g. Vekoslav Mikl. Ostali gg. odborniki so že bili naznani. Uverjeni smo, da bode društveno življenje pod vodstvom teh gg. plodonosno se razvitalo.

— (Dete iz postavila) je 25letna Marija Kastelec iz Šmarija pod Ljubljano, ki je služila v Pulji. Vsled brzjavke Puljskega municipija so jo na parniku "Quieto" preteklo soboto prijeli in zaprli.

— (Mesečni živinski semenj) preteklo soboto bil je prav dobro obiskan. Prignal se je 1273 konj in volov, 356 krav in 45 telet, tedaj skupaj 1674 glav. Prodajalo se je jako dobro, posebno voli so imeli dobro ceno, ker je bilo zopet veliko kupcev z Laškega, kateri so jaka mnogo nakupili.

— (Svojeglaven vol.) Dne 4. t. m. pribeljal je na kolodvor v Poljanah splašen vol, ki je najprej nekega služnika podrl na tla, potem pa je po železnični progi udaril naprej skozi tunel in dalje proti Bistrici vedno pred poštnim vlakom, katerega so mej Poljanami in Bistro iz previdnosti šestkrat ustavili. Na kolodvoru v Slovenski Bistrici so še le svojeglavnega vola ujeli in ga zaprli v hlev, kjer čaka na svojega gospodarja.

Telegrami "Slovenškemu Narodu":

Peterburg 9. marca. Car v avdijenci vsprejel v četrtek Pašića, predsednika srbski skupščini in mu podelil sv. Stanislava red prve vrste.

Vadovice 9. marca. Porotniki so vse glavne zatožence krvimi proglašili. Izmej 61 zatožencev je trideset oproščenih, 31 pa jih bode obsojenih. Državni pravnik bode v ponedeljek stavil svoje predloge glede kazni.

Budimpešta 10. marca. "Pester Lloyd" zanikava vesti, da bode grof Josip Zichy ustupil v kabinet in da Barosz Wekerle dela ovire, da bi ostal v novem kabinetu.

Peterburg 10. marca. Na včerajšnjem shodu "Slavjanskega Blagovoriteljnega občestva" bil je prisoten tudi Pašić, predsednik srbske skupščine. Pašić je v svojem govoru rekel, da ga iz vsega srca veseli, da more izrekati narodu ruskemu zahvalo za prelito kri. Vezi, ki spajajo ruski in srbski narod, so svete, so krvne in duševne vezi. Narod srbski je bil in bode zvest prijatelj narodu ruskemu, nihče jih ne more ločiti.

Peterburg 10. marca. "Graždanin" javlja, da je grof Šuvalov dobil naročilo, na se podviza in kmalu povrne v Berolin.

Razne vesti.

* (Zopet nov "Monte Carlo") snujejo v Afriki in sicer v sultanatu marokanskem v mestu Tanger. Akopram je igra v Mohamedancih strogo prepovedana, vendar ne more sultan ničesar proti temu storiti in ameriškega krčmarja, v katerem se je porodila ta misel, podpira konzularno sodišče. Ker stanuje baš v Tangeru zaradi zdravega in milega podnebja mnogo angleških družin in okolica mesta naravnimi krasotami brekaša Monaco, se bode to podjetje gostilnčarju gotovo poneslo in kar se je in se bode godilo v Monte Carlo, ponavljalo se bode v afričanskem Tangeru. In pri vsem tem še evropske vlade upajo, odpraviti Monte

Carlo. Čemu pač, na njega razvalinah dvignejo se drugod nove igralne palace.

* (Več ne go "dvojna kreda!") Prijatelj princa Orleanskega, vojvoda Luyneskega je naročil takoj, ko so princa pripeljali v Conciergerijo, pri nekem trgovci z vinom in delikatesami, da skrbi vojvodi za jedi in pičače. Čez nekaj dnij je trgovec predložil račun 1400 frankov za princa. V tem računu je trgovec za posamečne jedi nastavil nastopne cene: artišoka 12, beefsteak 16, kos teleče pečenke 10, morski rak 25, 6 rakov 45, salata 3, vrtno salato 15 frankov. Vojvoda je plačal osoljeni račun gotovo strogo republičanskega trgovca in je naročil kosilo pri drugem trgovci orleanškega mišlenja. "Figaro" poroča, da je s prva račun znašal več tisoč frankov, a se je pozneje znižal na zmernejšo ceno 1400 frankov.

* (Otrovljene vodnjaka.) V nekem mestu na Španjskem se je lekaričar bavil z maščtvom. Nedavno zbolela je dekla za nekakimi izpuščaji in lekar jo je zdravil tako dobro, da je umrla. Tamšnji zdravnik se je branil dati mrtvaški list in stvar je prišla pred sodišče, katero je lekaričarja primereno kaznivalo. Sorodniki lekaričarja sklenili so maščevati se nad njim. Ko je zdravnik nekega dne prišel s kmetom, vidi, da so njegova žena, otroci, sestra in dekla zboleli. S prva se je mislilo, da je influensa. Ko je zbolel še sorodnik, prišedši jih počodit, začeli so misliti, da so otrovani. Po dolgem preiskavanju so našli v vodnjaku na dvorišči več vreč strupa in steklenico strihnina. Sumili so takoj sorodnike lekaričarja in takoj zaprli očeta in brata njegovega. Pa še nekega drugačega moža, o katerem se marsikaj slabega govor, sumijo. Ljudstvo je bilo jako razburjeno.

* (Grob brez mrliča.) V Zlobingsu na Moravskem stoji že deset let iz kamna izsekani spomenik poleg groba. Grob se slednje leto na Vernih duš z nova oblepa in na njem prižge luč. Osoba, ki bi imela ležati v tem grobu, pa kleči zraven in moli. Ta je 76-letna neomožena pekovska hči Magdalena Stumvoll. Grobni spomenik si je dala napraviti, ker se boji, da bi ga jej po smrti ne postavili. Zares velika previdnost.

* (Sovražna svaka.) V Waterlietu v Belgiji pripelj se je sledenči slučaj. Svaka Verberckmös v Gillis sta se hudo sprla meje sabo. Pred tremi tedni je Verberckmös mlín pogoril. Dolžili so Gillisa, da ga je zažgal, ne da bi mu krvido dokazati mogli. Nekega večera pride Gillis z dvočvko oborožen pred hišo svojega svaka in ustreli oba psa. Prestralen je Verberck bežal in Gillis ga je pregnal tri kilometre daleč vedno streljajoč za njim. Ustrelil je dvanajstkrat, ne da bi ga bil zadel. Na potu je prišel železnični stražnik iz hiše in je začel karati Gillisa, ta mu pa prestreli roko. Ko je žena pritekla k možu, je pretil, da jo ubije. Nazadnje je Verberckmös bežal v neko hišo in se zaprl. Gillis je pa strejal skozi okna na nasprotnika. Ko se mu je ta skril v drugo sobo, je Gillis zlezel na streho, potrgal proč slamo in noter strejal. Ko je mislil, da je Verberckmös že ubil, je odšel domov. Domov prišedši poslovi se od otrok svojih, rekoč jim, da se umori. V tem so pa prišli žandarmi. Gillis se je zopet zjezik, strejal na žandarme in je jednega težko ranil v prsi. Trije drugi žandarmi so sedaj vanj ustrelili, pa ni pal, temveč je utaknil puškinovo cev v usta in se ustrelil. Verberckmös bil je lahko ranjen na nogi.

* (Trajni zdravilni vspeh.) Vsakeršno trganje po hrbitu in udih ter bolečine v členkih vspešno ozdravi mazanje z Mollovim. Francoskim žganjem in soljo. Cena steklenici 90 kr. Vsak dan razpošilja po poštnem poštetji A. Mol, lekarnar, c. in kr. dvor. založnik na Dunaju, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrecno Mollov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom.

Javna zahvala.

V akademičnem letu 1889./90. blagovolili so dalje darovali "Podpiralni zalogi slovenskih vseučiliščnikov v Gradiču".

Slavna "Kmetska posojilnica Ljubljanske okolice" v Ljubljani 10 gld.
Gosp. Viktor Globičnik, c. kr. notar v Kranji 5 "
dr. Benjamin Ipavie, zdravnik v Gradiči 5 "
Rajko Perušek, c. kr. gimnazijski profesor v Novem mestu 5 "
dr. Dragotin Prus, zdravnik v Konjicah 5 "
dr. Ivan Rudolf, odvetnik v Konjicah 5 "
Simon Rutar, c. kr. profesor velike realke v Ljubljani 5 "
Anton Svetnik, c. kr. notar na Vrancem 5 "
dr. Fran Žižek, zdravnik v Gradiči 5 "
dr. Fr. Zbašnik, c. kr. okr. komisar v Kamniku 4 "
Fran Bradaška, c. kr. gimn. rav. v p. v. Gradiči 1 "
Za te velikodusne darovne izreka opravil odbor "Podpiralne zaloge slovenskih vseučiliščnikov v Gradiču" plenititim dariteljem v imenu revnih in podpore vrednih vseučiliščnikov slovenskih najtoplješo svojo zahvalo.

V Gradiči, dne 6. sušca 1890.

Bogomil Krek, dr. Gregorij Krek,
cand. iur., tajnik vseučiliščni profesor in zastopnik akad. senata,
predsednik in blagajnik.

Zahvala.

Občni zbor "Kmetske posojilnice Ljubljanske okolice" je v svoji seji dne 23. februarja t. l. podaril za revne učence Šmarjanske šole vsoto 10 gld. Podpisani izreki za lepi dar v svojem in v imenu revne šolske mlaðine tem potom svojo najtoplješo zahvalo.

V Šmariji, dne 7. marca 1890.

Ivan Ev. Borštnik, nadučitelj in predsednik kraj. šol. sveta.

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji
za vse leto gld. 4.60; za pol leta
gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Kwizde

c. in kr. privil. restitucijski fluid
(voda za umivanje konj)

pristni se dobri samo z varstveno znamko, ki je zraven, v vseh lekarnah in droguerijah avstro-ugarske monarhije. — Cena gld. 1.40.

Glavna zalog: Okrožna lekarna v Korneuburgu pri Dunaji Frana Ivana Kwizde, c. in kr. avstrijskega vega rumunskega dvornega zalagatelja za živinozdravniške izdelke. (202—1)

Zahvala.

Toplo zahvalo izrekamo vsem, ki so se mej bolezni in ob smrti našega nepozabljivega so-poga oziroma sina in brata

VALENTINA HRIBARJA

iz kazali svoje sočutje, isto tako zahvaljujemo se darovateljem krasnih vencev, cenjenim gospodom pevcom za ganljivo nagrobnico, kakor tudi vsem mnogoštevilnim spremjevalecem ranjega k večnemu počitku.

Ljubljana, 10. marca 1890.

Rodbina Hribarjeva.

Velečastiti prijatelji in človekoljubi!

Prošnja za milodare iz ljubezni do bližnjega za dve osobi iz občine Briže, župnije Klovrat, v Litiskem okraju, ki sta vsled dobrotnosti popolnoma obožani. Mož je 89 let star, je nih manj nego 27 vider ujet, leži že 11 tednov zaradi oslabljenja, sestra njegova je pa 76 let stara in je bila že 3krat v bolnici. Nemati s čim plačati stanovanja in kupiti drv in živil. Ne moreta prosišti niti od hiše do hiše, da bi se preživila in ne umrla od gladu. — Milodari prosijo se poslati pod Jeannette Lewicky, pošta Izlake, Zagorje na Kranjskem.

Učenec

vsprejme se v tukajnej specerijskej prodajalnici.

Natančneje se izve v Müllerjevem Annonen-Bureau. (210)

Ponudba.

200 litrov najfinješega, doma skuhanega, naravnega
brinovca

po 2 gld. liter, v majhnem ali velikem naročilu, dobi se pri (206—1)

Franju Paulinu v Šentrupertu (Dolenjsko).

ZBIRKA domaćih zdравil

kakor jih rabi
slovenski narod.

S poljudnim opisom
človeškega telesa.

Izdal in založil
Dragotin Hribar.

Odobril
br. Edv. Benedičič,
nadzdravnik usmilj. bratov v St. Vidu na Koroškem.

Ta slovenskemu narodu
zelo koristna knjižica dobiti je v „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani.
Stane 40, po pošti 45 kr.

Pristen se dobiva v vseh
lekarnah Avstro-Ogerske.

KWIZDE protinski fluid

200-l) že več let pre-verjeno domače sredstvo in preskušeno krepčilo pred veličimi napori in po njih, dolgih marših

Varstvena znamka. itd. itd.

Da se izogne zamenjanjam, naj se pri kupovanju vedno zahteva Kwizdeov izdelek in pazi na gorenjo varst. znamko.

Cena steklenici 1 gld. a.v.
Fran Iv. Kwizda

okrožna lekarna
Korneuburg pri Dunaji,

c. in kr. avstrijski in kr. rum. dvorni zalagatelj.

Pristen se dobiva v vseh lekarnah Avstro-Ogerske.

Marijaceljske kapljice za želodec,

izvrstno uplivajoče pri boleznih želodca.

Preverjeno pri pomanjkanji slasti do jedij, slabem želodci, napenjanji, kislem ludiranji, koliki, želodčevem kataru, zgagi, zlatenici, gujusu in bljuvanji, glavobolji (če izvira iz želodca), krči v želodci, zapiranji, preobloženji želodca z jedjo in pijačo. — Cena steklenici z navodilom, kako se rabi, 40 kr., dvojni steklenici 70 kr.

Osrednjo razpošiljalnico ima lekar Karol Brady, Kromeriz (Moravsko).

SVARILO! Pristne Marijaceljske kapljice za želodec se mnogokrat ponarejajo in posnemajo. — Da so pristne, mora vsaka steklenica imeti rudeč zavitek z gorenjo varstveno znamko in z navodom, kako rabiti, ki se pridene vsakej steklenici, opomniti je, da mora navod biti tiskan v tiskarni H. Gusek-a v Kromerizi.

Marijaceljske čistilne krogljice, ki se že več let z najboljšim uspehom rabijo pri zapiranju in zbasanju, se sedaj pogostoma ponarejajo.

Pazi naj se torej na gorenjo varstveno znamko in podpis lekarja K. Brady-ja v Kromerizi. — Cena škatljici 20 kr., zvitki 6 škatljic gld. 1.—. Če se naprej pošije znesek, velja poštne prosti 1 zvitek gld. 1.20, 2 zvitki gld. 2.20.

Marijaceljske kapljice za želodec in Marijaceljske čistilne krogljice niso nikako sredstvo. Nih se stavine navedene so na navodu, kako rabiti, ki se pridene vsakej steklenici. (798—22)

Marijaceljske kapljice za želodec in Marijaceljske čistilne krogljice imajo pristne: V Ljubljani lekar Piccoli, lekar Swoboda; — v Postojini lekar Fr. Baccarich; — v Škoſi Luki lekar Karol Fabiani; — v Radovljici lekar Aleks. Roblek; — v Novem Mestu lekar Dominik Rizzoli, lekar Bergmann; — v Kamniku lekar J. Močnik; — v Črnomlji lekar Iv. Blažek.

Objava.

Dne 20. marca 1890 bode pri vojaškem preskrbovalnem magacinu v Gradci

javna obravnavna za zalaganje 2868 komadov neokovanih posteljnih desek.

Natančneji pogoji navedeni so v „Slovenskem Narodu“ dne 8. marca št. 56.

C. in kr. vojaški preskrbovalni magacin v Gradci
dne 3. marca 1890.

(193—1)

"NARODNA TISKARNA"
VIZITNICE
priporoča po nizkej ceni
v elegančni obliki.

